

Spravodajca

Ročník 25

UNIVERZITY MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI

číslo 1 • marec 2019

Spravodajca

25. ročník

Vydáva

UNIVERZITA MATEJA BELA
v Banskej Bystrici

Sídlo redakcie

Národná 12
974 01 Banská Bystrica

IČO 30232295

registračné číslo MK SR EV 1116/08

štvrtročník

spravodajca@umb.sk

www.umb.sk

REDAKČNÁ RADA

Šéfredaktorka:

PaedDr. Slavomíra Očenášová, PhD.

Zástupkyňa šéfredaktorky:

Ing. Andrea Danková, PhD.

Redakčná rada:

Branislava Bobáková (PdF)
Ing. Jana Fukasová (FF)
JUDr. Jana Muránska, PhD. (PrF)
PaedDr. Mária Rošteková, PhD. (FPVMV)
PaedDr. Mgr. Vladimír Siládi, PhD. (FPV)
Monika Tomášiková (EF)

Jazykový redaktor:

PaedDr. Ivan Očenáš, PhD.

Grafická úprava:

Mgr. art. Zuzana Ceglédiová

Tlač

EQUILIBRIA, s. r. o.

Fotografie

archív UMB a archívy autorov
príspevkov

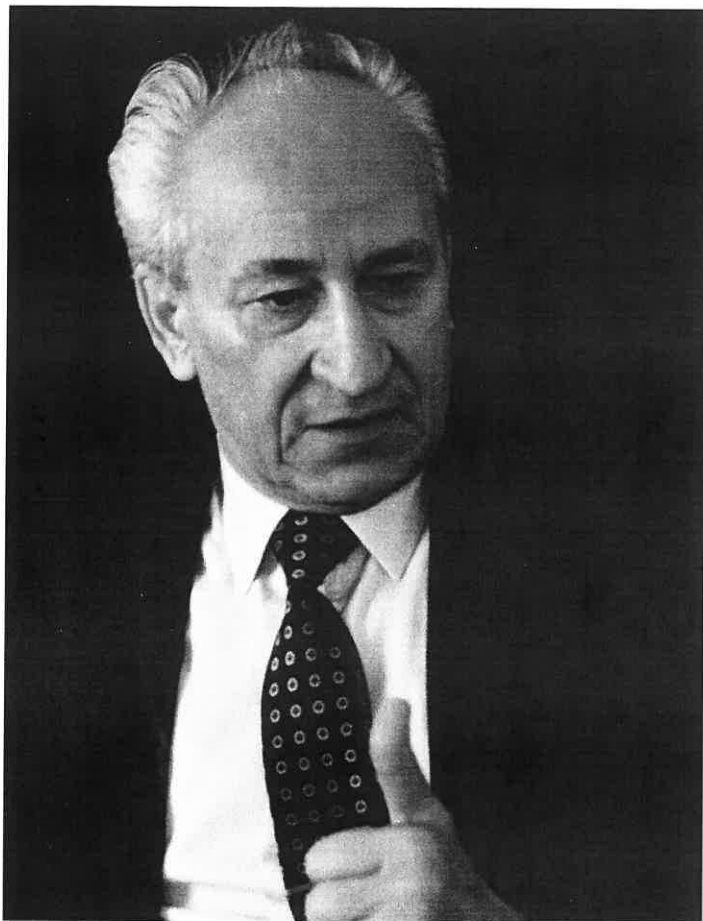
Príspevky môžete poslať
elektronickou poštou na adresu:
spravodajca@umb.sk

Nevyžiadané rukopisy nearchivujeme
a nevraciamy. Redakcia si vyhradzu-
je právo príspevky krátiť, redakčne
upraviť alebo aj neuverejniť. Za obsah
príspevku zodpovedá autor.

Obsah

Úvodník	3	Výnimočne vnímavý projekt.....	18
Z diára rektora	3	Ako pomohli eurofondy môjmu regiónu a mestu 2018	18
Významné životné jubileum prvého rektora UMB	5	Inovačný workshop na Katedre geografie a geológie	19
Máme nových profesorov a nového docenta.....	7	Systém kvázisúdnych orgánov a kontrolných mechanizmov OSN	19
S Martinom Schmidtom, dekanom Filozofickej fakulty UMB.....	8	Hendikep nie je prekážkou.....	19
Medzinárodná spolupráca.....	9	Jedinečný didaktický materiál ako výsledok výnimočnej spolupráce	20
UMB medzi poprednými univerzitami sveta	9	Na slovo s pedagógmi... Rozhovor s prof. Varinským	20
Prednáškový pobyt v čínskom Shaoxingu	10	Po stopách poľskej kultúry	22
Medzinárodný projekt „REPESEA“ Katedry financií a účtovníctva Ekonomickej fakulty UMB	11	Mladí Slováci zo zahraničia navštívili Univerzitu Mateja Bela	22
Medzinárodné aktivity našej univerzity v oblasti rozvoja stratégie service learning	11	Frankofónny Deň UMB pre stredné školy	23
Štúdium environmentálnych aspektov významných opustených medených ložísk Európy.....	12	Deň arteterapie – 8. marec	24
Chorvátska hydrobiologička doc. Dubravka Čerbová na FPV.....	13	Desiaty novoročný koncert UMSZ Mladosť	24
Kvalitnejšie verejné politiky prostredníctvom lepšieho poznania občianskej spoločnosti.....	13	Spevácky zbor Mladosť na festivale v Poľsku	25
Bezpečnostné fórum	14	Otvorenie Knižnice Danuty a Jozefa Marušiakovcov	26
Izrael: Pôvod a súčasná politika.....	15	Verejná zbierka kníh pre deti zo sociálne slabšieho prostredia	26
Fakultné rendezvous na tému brexit.....	15	Som hrdý, že som absolvoval takú ťažkú školu. Rozhovor s Petrom Mináčom.....	27
Vývoj popularity francúzskeho prezidenta Macrona	16	19. zimné majstrovstvá zamestnancov UMB	29
Zlatá medaila ministra práce, sociálnych vecí a rodiny.....	16	Absolventi UMB ako zamestnanci európskych inštitúcií – prečo nie?	29
Cena Slovenskej geologickej spoločnosti.....	17	Dodajte svojmu štúdiu alebo výskumu medzinárodný rozmer	30
Športový Oscar	17	Opustil nás Bohuslav Martiško.....	31

Významné životné jubileum prvého rektora UMB

akademického funkcionára navyždy spojeného s Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici, organizátora, verejného a kultúrneho činiteľa, publicistu, kompetentného znalca textu a zanieteného slovakistu, spolahlivého spolupracovníka, ústretového poradcu a priateľa.

Jubilantova vedeckovýskumná činnosť počas jeho tvorivého pôsobenia v lingvistickom areáli a na pedagogickom poli nadobudla vskutku monumentálne rozmery. Dielo Jána Findru dnes obsahuje okolo 800 publikačných položiek. Vydal 16 knižných monografií, samostatne – ako autor, resp. spoluautor – 10 učebníc pre vysoké a stredné školy. V domácich a zahraničných vedeckých časopisoch a zborníkoch uverejnil 180 vedeckých štúdií a viac než 600 odborných a populárno-náučných článkov a recenzií. Zúčastnil sa na 60 domácich a zahraničných vedeckých podujatiach. Piliere jeho vedeckovýskumných záujmov, projektov a publikačných počinov utvára text v ľudskej komunikácii, súvzťažnosť jazykových, štýlovo-komunikačných a spoločenských noriem a kultúry vyjadrovania, postavenie a úlohy odborného, umeleckého a hovorového štýlu v dorozumívaní, problematika hovorovosti, poslanie odseku, modely hĺbkovej a povrchovej organizácie textu, publi-

„Isté idey sa oplatí presadzovať jednoducho preto, že ich považujeme za správne, a nie preto, že je to pre nás výhodné. Lebo či chceme, či nechceme, zodpovednosť za seba, za svoje okolie, za svoje túžby a ideály, a teda za svoju minulosť i prítomnosť nesieme v sebe. Nikto nás tejto zodpovednosti nezbaví, na nikoho ju nemôžeme presunúť. Je to vlastne aj zodpovednosť za naše víťazstvá i prehry. Preto sa nemôžeme iba tváriť, že sme dobrí, ale musíme konať tak, aby o tom hovorili výsledky nášho konania.“

Profesor Ján Findra týmito slovami v roku 2007 zvýraznil jeden z motívických nosníkov svojej príležitostnej publikácie *Základné milníky na ceste za univerzitou* – faktograficky presvedčivej, inšpiratívnej výpovede, podfarbenej osobnostným vyjadrením, životnými skúsenosťami a nasýtenej nadčasovým poznaním. Možno povedať, že autor zároveň spriaznačil aj svorníky vlastného celoživotného programu, ktorý čínorodo rešpektuje, vyznáva a naplňa v individuálnom i širšom spoločenskom zmysle.

V skorých jarných dňoch si pripomínáme vzácne životné jubileum **Dr. h. c. prof. PhDr. Jána Findru, DrSc.**, jazykovedca a vysokoškolského učiteľa (nar. 25. marca 1934 v novohradskom Málinci),

cistický štýl a žurnalistická komunikačná sféra. Autor vždy čerpal z najmodernejších poznatkov a výskumných tradícií, rozvíjal ich vo vlastných bádaniach a nadobudnuté výsledky odovzdával študentom. Tak si natrvalo trasoval cestu, pre ktorú sú príznačné tvorivé syntézy s významnou vedeckou hodnotou, metodologicko-metodickým prínosom a nezanedbateľným kultúrno-spoločenským poslaním. Jeho aktivity sa pritom neobmedzujú iba na vedecké spoločenstvá a na vzdelávacie účely. Publicistickými príspevkami a esejisticky ladenými prácami pútavo oslovuje aj širšie spoločenské vrstvy kultúrnej verejnosti. Pôsobil aj v početných a rozmanitých odborných inštitútoch, vedeckých a redakčných radách a poradných orgánoch. Spoločnosti je známy ako organizátor a náročný porotca na prehliadkach a festivaloch spojených s javiskovou rečou a umeleckým prednesom. Zodpovedne pripravil a do praxe vypravil tisíce zdatných odborníkov, ktorí úspešne nachádzajú profesionálne uplatnenie a zodpovedne ho naplňajú.

Tvorivá životná cesta profesora J. Findru je viac než šesť desaťročí natrvalo a prínosne spojená s našim mestom a vysokým školstvom. Od konca 80. rokov pôsobil na čele širšej zostavy spolupracovníkov usilujúcej sa o založenie modernej univerzity. Vyvinul pritom značné osobnostné, odborné a manažérske úsilie, aby Banská Bystrica v povedomí Slovenska a Slovákov figurovala ako univerzitné mesto. Po dôkladnej príprave a náročných rokovaniach na miestnej i celoštátnej úrovni sa mu s kolektívom podarilo v dynamických poprevratových časoch naplniť veľkolepý zámer. Zákom Slovenskej národnej rady bola v roku 1992 v Banskej Bystrici založená univerzita s menom uhorského učenca a polyhistora, svetoznámeho Slováka Mateja Bela. Bolo a je prirodzené, že profesor Ján Findra plnil poslanie jej prvého rektora. V roku 1994 sa stal prvým vedúcim Kancelárie prezidenta mladej Slovenskej republiky. Po siedmich rokoch pôsobenia v štátnej službe sa navrátil na vysokoškolskú pôdu a pokračoval v misii vysokoškolského učiteľa a jazykovedca.

V roku 2004 na univerzite, ktorú spoluza-
kladal a o rozvoj ktorej sa veľmi význam-
nou mierou pričínal, získal čestný titu
doctor honoris causa. Od roku 2013 je eme-
ritným profesorom Katedry slovenského ja-
zyka a komunikácie Filozofickej fakulty UME
v Banskej Bystrici. V roku 2017 pri príležitost-

25. výročia vzniku Univerzity Mateja Bela v Banskej

Bystrici mu rektor univerzity udelil najvyššie ocenenie
UMB *Magnum Decus Universitatis*.

Profil a kvality osobnosti profesora Jána Findru vystužuje
precízne pestovaná vedeckovýskumná činnosť, zodpovedné
zamerané pedagogické aktivity a obetavá spoločenská angažo-
vanosť – všetko zladené a zvýrazňované životným presvedčením
humanistu.

Nielen, ale aj preto mu vedno s úprimným blahoželaním k významné-
mu životnému jubileu prináleží vďačný obdiv, vysoké uznanie a preja-
vy úcty z prostredia jeho domácich a zahraničných kolegov, študentov
a nasledovníkov.

prof. PaedDr. Vladimír Patráš, CSc
Katedra slovenského jazyka a komunikácie FF UME

Máme nových profesorov a docenta

prof. Dr. rer. nat. Boris Tomášik,
Inaugurácia v odbore fyzika – Fakulta
jaderná a fyzikálne inžinierska, České vysoké
učení technické v Praze

Inauguračná prednáška: Čo nám hovoria
anizotropie v relativistických jadrových zrážkach

prof. ThDr. Pavel Hanes, PhD.
Inaugurácia v študijnom odbore teológia
na Pedagogickej fakulte UMB v Banskej
Bystrici

Inauguračná prednáška: Konštruktivizmus
v súčasnej kresťanskej spiritualite

prof. Ing. Hussam Musa, PhD.
Inaugurácia v študijnom odbore
ekonomika a manažment podniku
na Ekonomickej fakulte Univerzity
Mateja Bela v Banskej Bystrici

Inauguračná prednáška: Informačná
asymetria vo finančnom rozhodovaní podnikov

doc. Mgr. Štefan Ferenc, PhD.
Habilitačné konanie v študijnom odbore
petrológia – Prírodovedecká fakulta
Univerzity Komenského v Bratislave

Téma habilitačnej prednášky: Výskum
vybraných genetických typov mineralizácie
vo veporskom pásme (veporikum, hronikum)